

Gård 89

Tidigaste ägaren och sannolikt den som bebyggde gården, var smeden Carl Gustaf Pihlblad. Han förvärvade tomten 1805 och familjen flyttade in fyra år senare. Hushållet bestod av familjen med tre barn, tre lärlingar och en gesäll.

Pihlblad tillverkade fönsterbeslag. Smedjan delade han med instrumentmakaren Per Bonnevier.

Pihlblad blev tagen för fylleri 1815 och sattes därför under förmyndare. Några år senare dog hustrun och efter ytterligare några år dog den yngsta dottern som var fem år.

Åren 1818-1819 räknades Pihlblad till dem som då kallades utfattiga och som inte kunde betala skatt. År 1821 lyckades han häva omyndighetsförklaringen och sålde fastigheten till instrumentmakaren Emanuel Lindvall för 316 Riksdaler och 32 Skilling banco.

Emanuel Lindvall var son till en instrumentmakare och hade som liten kommit till Fristaden med sina föräldrar. Han gick i lära hos flera mästare i Fristaden bl. a. Olof Helgestrand. Hustrun Anna Elisabeth Persdotter kom från Mora och var piga på Gevärshuset innan de gifte sig. De hade fem barn var av två pojkar och tre flickor. Till hushållet hörde även fyra lärpojkar, en eller två gesäller och en piga. Emanuels tolv år yngre bror Elias gick i lära hos Emanuel och gifte sig så småningom med en flicka som varit piga på gården och de flyttade till en egen gård.

Elias och hustrun Brita Lisa Grahn fick flera barn som alla dog i späda ålder. Efter fyra år dog hustrun Brita Lisa Grahn och Elias blev änklings när han var 25 år. Han sålde huset till Emanuel och betecknades som utfattig, Han dog vid 29 års ålder.

Genom köpet av en gård lyckades Emanuel få mästerskap. Han tillverkade div finare redskap som urmakarsågar, borrsatser och kryddvågar. För att kunna köpa gården hade han tagit lån ur manufakturdiskontfonden, avbetalningarna skötte han punktligt. År 1825 utökade han lånet och fick sina första hyresgäster, vilket tyder på att han byggt ut. År 1827 köpte han en till tomt, nr 123 och år 1829 köpte han Elias gård.

År 1831 dog Emanuel i TBC, inom femton år hade även hans barn dött i samma sjukdom. Fastigheten övertogs av byggmästare Asplund. År 1840 förvärvades den ur Asplunds konkursbo av klensmeden Lars Eklund. Han hade gården till sin död 1860, bouppteckningen tar upp bl. a. 3 kor, 2 får och 7 höns.

År 1877 ägdes fastigheten av förre bryggardrängen Gustaf Andersson. Där bodde också J F Cederlund som tillverkade gångjärn och låstillverkaren AV Haglund. Gården är den enda av de sex på fristadsreservatet som behöll sin småskalighet. Smedjan var i bruk med låstillverkning ända in på 1960-talet.

Smedjan står på ursprunglig plats och var sannolikt en av de första byggnaderna på tomten. Den timrade byggnaden är i stora drag oförändrad sedan mitten av 1800-talet. Smedjan rymde två rum, ett bostadsrum med brädgolv och smidesverkstaden med stampat jordgolv. Senare slogs rummen ihop till en stor verkstad med två härdar.

Källa: Fristadshus igår idag imorgon
Eskilstuna muséer 1988